

หลักสูตรอาสาสมัครบริหารท้องถิ่นเพิ่มเติม จำนวน ๕๐ ชั่วโมง

๑. ชื่อหลักสูตร อาสาสมัครบริหารท้องถิ่นเพิ่มเติม จำนวน ๕๐ ชั่วโมง

(ภาษาไทย) อาสาสมัครบริหารท้องถิ่นเพิ่มเติม จำนวน ๕๐ ชั่วโมง

(ภาษาอังกฤษ) Care Community volunteers (rehabilitation) continuous ๕๐ hours

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้อาสาสมัครบริหารท้องถิ่น (Care Community volunteers) เข้าใจการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร สู้สังคมสูงวัย สถานะสุขภาพผู้สูงอายุและตระหนักถึงความจำเป็นในการดูแลผู้สูงอายุ

๒. เพิ่มทักษะอาสาสมัครบริหารท้องถิ่น (Care Community volunteers) ให้มีความรู้ ความเข้าใจ หลักการดูแล ส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมของผู้สูงอายุและสามารถปฏิบัติตัวต่อผู้สูงอายุได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. เพิ่มทักษะอาสาสมัครบริหารท้องถิ่น (Care Community volunteers) ให้มีความรู้ ความเข้าใจในระบบการดูแล ส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาวในระดับชุมชนเพื่อรองรับกับการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โรคและเทคโนโลยีใหม่ ในปัจจุบัน

๔. เพิ่มพัฒนาทักษะอาสาสมัครบริหารท้องถิ่น (Care Community volunteers) ให้มีทักษะในศักยภาพของ ครอบครัวผู้สูงอายุเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันและควบคุมโรค รวมถึงการฟื้นฟูสมรรถภาพของ ผู้สูงอายุและญาติในชุมชน

๕. เพื่อพัฒนาทักษะอาสาสมัครบริหารท้องถิ่น (Care Community volunteers) ในการสร้างภาคีเครือข่าย และระบบส่งต่อการดูแลผู้สูงอายุในชุมชน

๓. โครงสร้างหลักสูตร(ตามเอกสารแนบท้ายหลักสูตร)

๔. คำอธิบายหลักสูตร

หลักสูตร “อาสาสมัครบริหารท้องถิ่นเพิ่มเติม จำนวน ๕๐ ชั่วโมง สำหรับผู้ปฏิบัติงานด้านการให้การดูแลผู้สูงอายุและผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงในชุมชนที่เคยผ่านการอบรมหลักสูตรผู้ดูแลผู้สูงอายุ(Caregiver) ๗๐ ชั่วโมงและปฏิบัติงานในบทบาทอาสาสมัครบริหารท้องถิ่นของหน่วยงานที่สังกัดหน่วยงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับค่าตอบแทน ๕,๐๐๐ บาทเมื่อปฏิบัติงานให้การดูแลผู้สูงอายุและผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงในชุมชนเป็นระยะเวลา ๓ ปี และมีความประสงค์จะปฏิบัติหน้าที่ในบทบาทของอาสาสมัครบริหารท้องถิ่นของหน่วยงานที่สังกัดหน่วยงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไปจะต้องเข้าการอบรมฟื้นฟูต่อเนื่องเพื่อเพิ่มพูนทักษะและความเชี่ยวชาญในการดูแลผู้สูงอายุและผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นต้องเข้ารับการอบรมเพิ่มเติมอีก ๕๐ ชั่วโมงเพื่อให้ครบ ๑๒๐ ชั่วโมง ตามหนังสือกรมการปกครองท้องถิ่น ที่มท.๐๘๑๙.๒/๖๗๒๑ ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖ เรื่องการกำหนดหลักสูตรที่เกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในระยะยาวและหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขอัตราค่าตอบแทนของอาสาสมัครบริหารท้องถิ่น ข้อ๔(๑)(๑.๒)ว่าด้วยหลักสูตรการดูแลผู้สูงอายุชั้นกลางจำนวน ๗๐ ชั่วโมงเพิ่มเติมอาสาสมัครบริหารท้องถิ่น จำนวน ๕๐ ชั่วโมงของคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนหรือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดให้มีการอบรมโดยได้รับค่าตอบแทนเดือนละ ๖,๐๐๐ บาท โดยเนื้อหาหลักสูตรเกี่ยวกับการฟื้นฟูสภาพร่างกาย การดูแลแผล การดูแลเฉพาะโรคที่พบบ่อยในผู้สูงอายุ การสร้างสัมพันธภาพและการใช้ทักษะการสื่อสาร การแผนการดูแลรายบุคคล (Care Plan) ตามสภาพปัญหาของผู้สูงอายุและผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงในครอบครัวและชุมชน การดูแลสภาพแวดล้อมที่บ้าน บทบาทท้องถิ่นกับการดูแลผู้สูงอายุ และการบันทึกการรายงานและการส่งต่อ เพื่อการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ระบบบริการการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ

ระยะยาวและการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาความร่วมมือของชุมชนและภาคีเครือข่ายในระดับพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการทำงานและการรองรับการดูแลผู้สูงอายุและผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว(Long Term Care) ในระดับชุมชน เนื้อหาภายในหลักสูตรประกอบด้วยทักษะความรู้เกี่ยวกับปฏิบัติ ๗ หมวดความรู้ ๓๐ แผนการสอน มีแบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียนทุกรายวิชา (ผู้อบรมต้องผ่านการทดสอบและได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐) ผู้ที่ผ่านการอบรมตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดจะได้รับใบประกาศนียบัตรรับรองการผ่านหลักสูตรศึกษาความรู้ทั่วไป

๕. เนื้อหาของหลักสูตร (ตามเอกสารแนบท้ายหลักสูตร)

๖. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๑. เพื่อพัฒนาศักยภาพและทักษะของคนในครอบครัว ประชาชนทั่วไปที่สมัครใจในการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง
๒. เพื่อเตรียมรองรับระบบการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุและผู้มีภาวะพึ่งพิงระยะยาว ในระดับครอบครัว ชุมชน
๓. เพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากร คนในครอบครัว ประชาชนทั่วไป และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่ที่เข้าสู่งานการดำเนินงานการดูแลส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care) ในชุมชน

๗. กลุ่มเป้าหมาย

๑. ผู้สูงอายุและผู้มีภาวะพึ่งพิง
๒. บุคลากรในครอบครัวของผู้สูงอายุและผู้มีภาวะพึ่งพิง
๓. ประชาชนทั่วไป

๘. คุณสมบัติของผู้เข้ารับการอบรม

๑. มีอายุไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปีบริบูรณ์ ไม่จำกัดเพศ
๒. จบการศึกษาไม่ต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ ๖ หรือเทียบเท่า
๓. มีประสบการณ์ในการดูแลผู้สูงอายุไม่น้อยกว่า ๑ ปี โดยมีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับหน่วยบริการในพื้นที่ให้การรับรอง
๔. ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี
๕. มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง ไม่เป็นโรคร้ายแรงหรือโรคติดต่อร้ายแรง
๖. มีวุฒิภาวะและบุคลิกลักษณะเหมาะสมในการเป็นผู้ดูแลผู้สูงอายุ

๙. คุณสมบัติวิทยากรผู้สอน (ตามเอกสารที่แนบท้ายหลักสูตร)

๑๐. เกณฑ์การประเมินผล

๑. ต้องมีเวลาเรียนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๘๐ ของเวลาเรียน
๒. เกณฑ์การตัดสินต้องผ่านการทดสอบภาคทฤษฎีด้วยคะแนนไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๖๐
๓. ต้องผ่านการฝึกปฏิบัติภาคสนาม โดยฝึกปฏิบัติในหน่วยบริการสาธารณสุขในระดับพื้นที่
๔. ศึกษาและเก็บตัวอย่างผู้สูงอายุและผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงที่อยู่ในชุมชนโดยมี Care Manager ประจำหน่วยบริการในชุมชนเป็นอาจารย์พี่เลี้ยง

๑๑. วิธีการวัดและประเมินผล

๑. จัดทำแบบทดสอบ Pre – Post ก่อนและหลังการอบรม
๒. ทดสอบในรายแผนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ
๓. ส่งรายงานกรณีศึกษาจากการลงปฏิบัติงานภาคสนาม
๔. จำนวนชั่วโมงที่เข้ารับการอบรมต้องเกิน ร้อยละ ๘๐

๑๒. เอกสารประกอบการเรียนการสอน

๑. คู่มือแนวทางการอบรมหลักสูตรผู้ดูแลผู้สูงอายุ (Caregiver)
๒. คู่มือสนับสนุนการบริหารจัดการระบบบริการดูแลระยะยาวด้านสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ
๓. คู่มือปฏิบัติงานกองทุนหลักประกันสุขภาพ ในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ (ตามประกาศคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติฯ พ.ศ. ๒๕๖๑)
๔. คู่มือกองทุนหลักประกันสุขภาพกรุงเทพมหานคร ๒๕๖๖
๕. หนังสือแนวทางการส่งเสริมปกครองท้องถิ่น เรื่องแนวทางการปฏิบัติงานของอาสาสมัครบริบาลท้องถิ่นเพื่อดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง

แผนการสอนหลักสูตรอาสาสมัครบริบาลท้องถิ่นเพิ่มเติม จำนวน 50 ชั่วโมง

แผนการสอน	เนื้อหา	ภาคทฤษฎี (ชั่วโมง)	ฝึกปฏิบัติในห้องเรียน (ชั่วโมง)	ฝึกภาคปฏิบัติภาคสนาม (ชั่วโมง)	รวมจำนวน ชั่วโมง	คุณสมบัติผู้สอน
หมวดที่ 1 การฟื้นฟูสภาพร่างกาย	1.1 การ Active 1.2 การ Passive exercise - การช่วยเคลื่อนไหวข้อต่อ - การออกกำลังกายทั่วไป - พลิกตะแคงตัว จัดทำให้ผู้ป่วย - เคลื่อนย้ายบนเตียง - เคลื่อนย้ายจากเตียงไปรถเข็น เคลื่อนย้ายจากรถเข็นมาเตียง - ฝึกนั่ง- ยืน- เดิน แนะนำการออกกำลังกาย - การฝึกการหายใจที่ถูกต้องวิธี 1.3 แนวทางการเก็บประสบการณ์การดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง	2	3	-	5	- แพทย์และบุคลากรทางการแพทย์
หมวดที่ 2 การดูแลแผล	2.1 การดูแลผิวหนังบริเวณปุ่มกระดูกต่างๆ 2.2 การดูแลท่อหลอดลมคอหลังการเจาะคอ (Tracheostomy Tube: TT tube) 2.3 การดูแลสายให้อาหารทางหน้าท้อง (Percutaneous Endoscopic Gastrostomy : P.E.G.) 2.4 การดูแลทวารเทียมทางหน้าท้อง (Colostomy) 2.5 การเฝ้าระวังและการประเมินแผล	2	3	-	5	- แพทย์และบุคลากรทางการแพทย์
หมวดที่ ๓ การดูแลเฉพาะโรคที่พบบ่อยในผู้สูงอายุ	3.1 ภาวะสมองเสื่อม (Dementia) 3.2 โรคหลอดเลือดสมอง (stroke) 3.3 ภาวะภาวะซึมเศร้า 3.4 โรคไต 3.5 โรคเมเร็ง 3.6 การเตรียมอาหารสำหรับผู้สูงอายุเฉพาะโรค	3	2	-	5	- แพทย์และบุคลากรทางการแพทย์ - นักโภชนาการ

แผนการสอน	เนื้อหา	ภาคทฤษฎี (ชั่วโมง)	ฝึกปฏิบัติใน ห้องเรียน (ชั่วโมง)	ฝึก ภาคปฏิบัติ ภาคสนาม (ชั่วโมง)	รวม จำนวน ชั่วโมง	คุณสมบัติผู้สอน
หมวดที่ 4 การสร้างสัมพันธภาพ ที่ดี	4.1 เทคนิคการสร้างความสัมพันธ์ในการ ดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง 4.2 การสร้างสัมพันธภาพ 4.3 การจัดการอารมณ์ 4.4 การจัดการเพื่อลดความขัดแย้ง 4.5 การจัดการการให้คำปรึกษาใน ครอบครัว	2	2		4	- แพทย์และบุคลากร ทางการแพทย์ - นักจิตวิทยา - นักสังคมสงเคราะห์
หมวดที่ 5 การดูแลสภาพแวดล้อม ที่บ้าน	5.1 การป้องกันการติดเชื้อ 5.2 การดูแลสภาพแวดล้อม สภาพอากาศ ภายในบ้าน 5.3 ความปลอดภัย การป้องกันการพลัด ตก หกล้ม	2	-	-	2	- แพทย์และบุคลากร ทางการแพทย์ - นักวิชาการ สาธารณสุข - นักวิชาการ สิ่งแวดล้อม
หมวดที่ 6 บทบาทท้องถิ่นกับการ ดูแลผู้สูงอายุ	6.1 แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทท้องถิ่นกับ การพัฒนาส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ 6.2 แนวทางเกี่ยวระเบียนการเงิน 6.3 บทบาทอาสาสมัครบริบาลท้องถิ่นกับ การพัฒนาส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ	2	-	-	2	- บุคลากร อปท.
หมวดที่ 7 การบันทึกการรายงาน และการส่งต่อ	7.1 ระบบแนวทางการดูแลช่วยเหลือเชิง สังคมกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต ผู้สูงอายุ 7.2 การประเมินปัญหา 7.3 การจัดกิจกรรมเพื่อการดูแลและ มอบหมาย 7.4 การบันทึกกิจกรรมการดูแลเพื่อการ ประเมินวิเคราะห์ความช่วยเหลือ 7.5 การรายงาน การประสานงานและการ ส่งต่อการช่วยเหลือผู้ป่วยตามสภาพ ปัญหาภาคีเครือข่ายหน่วยงานที่ เหมาะสม	2	1		3	- แพทย์และบุคลากร ทางการแพทย์ - นักจิตวิทยา - นักสังคมสงเคราะห์
หมวดที่ 8 การฝึกปฏิบัติ ภาคสนาม	- การ orientation ช้างเตี้ยงโดย CM - การฝึกปฏิบัติงาน			22	22	- บุคลากร อปท. - CM
หน่วยที่ 9 การวัดและประเมินผล	- ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการคัด กรองสุขภาพด้วย Blue Book Application) - ทดสอบและประเมินผลภาคทฤษฎี - ทดสอบและประเมินผลภาคปฏิบัติ	1	1		2	- ศูนย์อนามัย - สำนักงาน สาธารณสุขจังหวัด
รวมจำนวนชั่วโมง			28	22	50	